

KUNSZENTMÁRTONI UJSÁG

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Egész évre 8 korona, félévre 4 korona, negyedévre 2 korona.

Megjelenik minden vasárnap. Hirdetéseket fel veszi a kiadóhivatal.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DR. KOVÁCS JÓZSEF
UGYVEDSZERKESZTŐSÉG: Kossuth Lajos-utca 1193. szám
Dr. Kovács József ügyvédi irodájában.KIADÓHIVATAL: Kossuth Lajos-utca 297. szám
Wolf Dezső könyvnyomdája.

Haladjunk.

Kunszentmárton, október 22.

Amint lapunk legelső számában megpendítettük a községi takarékpénztár eszméjét, azonnal voltak polgártársaink között számosan, akik a község közérdekének előmozdítását ezáltal elérve látva, örömmel ajánlkoztak annak kivételében segédkezni. Ez ellen nem is foglalhat állást senki, aki nem a saját önös érdekét helyezi a mindnyájunk érdeke elé.

A községi takarékpénztár felállításának jogosultságát és rendkívüli szükségességét már előző cikkeinkben kimuttattuk. Erről többet beszélni felesleges. Ezzel szemben süket fül nem létezhet. Ezzel szemben csak a kizárólagos önző érdek foglalhat állást. A községi előjárásnak és a községi képviselőtestületnek a legelsőrangú kötelessége, hogy a községi takarékpénztár felállításáról gondoskodják. Nem szabad itt e kérdésben semmiféle paktumot csinálni sem egyesek, sem testületek javára. Azért mondjuk ezt, mert az előjáróság tagjai közül néhányan és nézetünk szerint ez összeférhetetlen és semmi esetre sem a képviselőtestület beleegyezésével, sem a felsőbbség jóváhagyásával van — a gazdasági takarékpénztár igazgatóságában foglalnak helyet, a képviselőtestület tagjai közül pedig sokan vannak, kik mindkét pénztárnál mint igazgatósági és felügyelő-bizottsági tagok vannak alkalmazva. Ezeknek az egyéneknek az intézeteiket másodsorba kell hogy vegyék figyelembe, mert első a közérdek. És mert már is hallottunk olyan elejtett szavakat, a minek az eshetőségét álmogni sem mertük. Sajnos, igaz, megtörtént és semmi esetre sem a községi takarékpénztár felállítása, annál kevésbé a gyors felállítása érdekében. Ez azonban csak egy eset és mi nem mulasztjuk el továbbra is a kérdés szőnyegen tartását és pedig, mint beköszöntőnkben is jeleztük, pártatlanul és tiszta igazsággal és mindenkivel szemben.

Most térjünk át arra, hogy miféle alapjaink vannak a takarékpénztárnál leendő felhasználásra.

1-ször. A hidpénztárban van 56942 korona alap. Ez egy tekintélyes összeg. Csak ideiglenesen használható, mert ha az állam hidat épít a Körösön, ami tekintettel arra, hogy az alföldi trans-

verzális utban vagyunk, feltétlenül be fog következni és pedig hadászati szempontból valószínűleg hat, nyolc év alatt, akkor ezt az alapunkat elveszítjük, át kell adni az államnak. És ha ez összeg össze nem gyűlne is, az bajt egyáltalában nem képez, mert ezt az alapot úgy sem mint készpénz adnánk át a községi takarékpénztárnak, hanem jó részt mint követelést, melylyel maga a község tartozik és így az évi törlesztési részleteket kezelné a községi takarékpénztár. Természetesen ez a tényleges készpénzen kívül értendő.

2-ször. Szegény-pénztári alapunk 36000 koronát tesz. Ez is jókora összeg. Községi takarékpénztárunk által kezelve azon a hasznon túl, a mit most kapunk utána, meg kapnánk azt a hasznót, a mit most a két pénztárat kap.

3-ször. Az elhagyottakul nyilvánítottak alapja kitesz 14250 koronát.

4-szer. Gyámpénztári alapunk pedig 329666 korona.

Már maga ezen négy tétel alatt felsorolt összeg 400000 koronánál többet tesz ki és még egyszer annyi, mint a helybeli két pénztárat alaptékéje.

A versenyt tehát bátran fellehet venni.

Még a takarékos üzletkörébe lehet vonni a regale kártalanítási alapot, ide lehet hozni az állami adók és a más közadók módjára behajtandó közpénzek kezelését, mely összegek egyik adószállítástól a másik adószállításhoz egyis holttőkét képeznek a közpénztárban, míg ekként kezelve, oly óriási átmeneti pénzt képeznek, hogy más idegen tőke igénybevétele feleslegessé teszik, oly anyagot képeznek ezek, a minővel a magán intézetek nem rendelkeznek és úgy iparkodnak ezt pótolni, hogy a betét után, amennyiben az nem elsején vagy tizenötödikén történik, 15-ig és 1-ig kamatot nem adnak. Már ez a művelet is elébünk tárja, hogy a községi takarékpénztár mily hasznos a közre.

A tanyai iskolák gyakorlóterületeinek felhasználása.

Kunszentmárton, október 22.

A külterületi iskolák számára — a vásártéri kivételével — a község 2 hold földet szerzett gazdasági gyakorlóterület gyanánt.

Egy iskolai év elmúlt, már a másik is megkezdődött, de a gyakorlóterületnek eddig még egy iskola sem vette semmi hasznát,

(de a tanítók sem.) A két hold földet mind-egyik tanító tetszése szerint művelte, mint a községtől, illetőleg a gondnokságtól birt feles földet.

Hát ez nem helyes. Nem azért van az a föld, hogy a tanító és a gondnokság között feles bérleti viszony fejlődjék ki és honosodjék meg, hanem a mindennapi és gazdasági ismétlő iskolák tanulói tanítóik vezetése mellett olyan gazdasági ismereteket sajátítsanak el, aminőket környezetükben meg nem tanulhatnak, illetőleg a már meglévő, környezetükben elsajátított ismereteket a mai, modern szellemnek megfelelőleg tökélesítsék. Röviden kifejezve a két hold földön egy kis mintagazdaság létesíttessék, mely felöleli a mező- és kertgazdaság minden ágát.

Sokan fölöslegesnek, sőt nevelésének tartják, hogy az elemi és gazdasági ismétlőiskolákban a földművelésre, kertészkedésre tanítják a földműves emberek gyermekeit. Ezeknek nincs igazuk. A mai nehéz viszonyok között a haszonnal való gazdálkodás már nem olyan mesterség, a mihez mindenki érthet, hanem olyan nehéz tudomány, amit a hivatásos földművesek közül is csak kevesen értenek.

Igaz, hogy ez a két hold terület oly kicsiny, hogy nyereséggel gazdálkodni rajta nagyon bajos. Nem is anyagi haszonlesés a célja. Azt hiszem, a község sem számítja a beléjük fektetett összeget gyümölcsöző tőkék közé. Elég kamat az a jóleső tudat, hogy polgára, jövő boldogulása érdekében semmiféle anyagi áldozattól nem retten vissza.

A gyakorlóterületek megvásárlásával még nem fejezte be munkáját a község. Hátra van még azok felszerelése és üzemképessé tétele.

Véleményem szerint 800 négyszögöl kertgazdaság céljaira lenne fordítandó, többi pedig szántóföldi művelés alá kerülne. A kert 120 cm, magas, 5 cm, lyukbőségű sodrony szövet kerítéssel veendő körül, hogy oda sem kétlábu sem néglábu kártevő be ne juthasson. Különálló gyümölcsös létesítése szükségtelen, mert a kerítés mellett és a főut mentén megfelelő számú gyümölcsfa és bokor ültethető. A kert negyed részébe szőlő telepítendő, másik negyedrésze faiskola, a többi két negyed rész konyhakert lenne. A kerítés mentén és a főut melletti 2 méter szélességű szegély — hova a gyümölcsfák ültetendők — gyógynövények ültetésére és méhlegelő létesítésére fordítandó. Szükséges egy bővizű kut láncszivattyú szerkezettel és melléje egy 4—5 köbméter cementezett vízmedence, hol a kihuzott víz pár napig a nap és levegő behatása alatt a locsolásra alkalmassá válik. Továbbá két melegágy. Egyik

ima-
földne-
Lengyel-
valamint más-
A család és a
teletést adta ki:
"Oz. Vég Artu-
gyermekeket, Márta e-
af rokonság nevében
Vég Artur a Tisza kör-
sulat igazgató-főmérnö-

melegágyi növény termelésre, a palánta nevelés szempontjából. Ezentul beszerzendők a szükséges kertmunkálási eszközök.

A szántóföldön gabonafélék, takarmány és gumós növények termeltetnének a megfelelő forgó-rendszer alapján.

Igaz, hogy mindezek beszerzése némi kiadást ró a községre, de néhány év múlva dusan megtérülne a kert gazdaság valószínű jóvedelméből, másrészt az által, hogy megtanulná és megszokná községünk jövő nemzedéke a konykakertészetet, legalább a háztartása számára termelne is, nem adnánk a vidék élelmes kertészeinek és zöldséges kofáinak évente ezreket, de piacunkon is meg csappanna a kereslet, nagyobb lenne a kínálat, miáltal a mai horribilis piaci árak lényegesen csökkennének. Pedig már ez is olyar valami, ami a vásárló közönség érdekében egy kis áldozatra érdemes.

—ó—

Hirek.

Kunszentmárton, október 22.

— **Megyegyülés.** Vármegyénk törvényhatósági bizottsága folyó hó 20-án d. e. 10 órakor rendes közgyűlést tartott, melyen a Papp Elek örökébe a közigazgatási bizottságba Magyary Kossa Gézárt választották meg két szavazat ellenében.

— **Halálozás.** Vég Artur, a tiszaköröszugi ármentesítő társulat igazgató-főmérnöke, községi képviselő és a ref. egyház gondnoka életének 38-ik évében folyó hó 15-én hirtelen elhunyt. Vég Artur egyike volt azoknak, kit embertársai, társadalmi különbség nélkül nagyon szerettek. Mint hivatalnok, egyike volt a legbuzgóbb, pedáns és legszorgalmasabbaknak, mint ember, kedves, szeretetreméltó, mint családapa, a legjobb. — A társulat sokat fejlődött vezetése alatt. Egész élete csupa munka volt. Dolgozott ambícióval, jó kedvvel, soha sem panaszkodott, hogy a munka terhére van. Fiatal ember volt még — pedig szervi szivbaja sokszor hátráltatta munkájában. Nem panaszkodott senkinek, orvosain kívül senki sem tudta, hogy Vég Artur éveit megvannak számlálva. Mult vasárnap délelőtt a járásbírósnál szakértői véleményt mondott, kedélyes volt, senki sem hitte, hogy Vég Arturral az utolsó találkozás. És az nap este fél 9 órakor már megszűnt élni. Egy nemes lélek költözött el vele, a társadalom a társulattal együtt mélyen fájjalja a derék, szorgalmas igazgató korai elhunytát. Temetése folyó hó 17-én délután 2 órakor ment végbe. A szomszédos társulatok testületileg képviseltették magukat, az elhunyt ismerősei és jóbarátai is megjelentek a végtisztességen. A tartást Sarkady Nagy Imre tiszasasi pap te és megható szavakkal bucsuzott el elhunyt Vég Arturtól. A temetőben speredes tartott könyveket fakasztó n a holttestet átadták az anyatúrt felesége, Vég Arturné mekei: Márta és Ilona, konság gyászolja. — következő gyász-

gyengel Ilona
y a saját,
l jelen-
ér és
en-

képviselő, a ref. egyház gondnoka életének 38-ik, boldog házasságának 8-ik évében f. évi október hó 15-én este fél 9 órakor rövid szenvedés után hirtelen elhunyt. A megboldogult hült tetemeit f. hó 17-én d. u. 2 órakor helyeztük örök nyugalomra. Szelevény, 1911 október 16. Áldas és béke hamvaira.

„A Tisza-köröszugi ármentesítő és belvizszabályozó társulat mély megilletődéssel tudatja Vég Artur társ. igazgató-főmérnöknek folyó hó 15-én történt váratlan elhunytát. A megboldogult 10 évet töltött a társulat szolgálatában és puritán jelleme, példászerű kötelességérzete és egyéni szeretetreméltósága egy a társulat keretében, mint azon kívül a társadalom széles rétegeiben mindenkinek nagyrabecsülését és szeretetét szerezte meg számára. Az elköltözött hült teteme folyó hó 17-én d. u. 2 órakor fog Szelevényen megáldatni és örök nyugalomra helyezni. Elhunytát mélyen fájjaljuk, emlékét kegyelettel fogjuk megőrizni. Szelevény, 1911 október 16-án. — Tisza-köröszugi árm. és belvizszab. társulat.”

— **Főorvosunk balesete.** Dr. Talányi Ottó községi főorvos folyó hó 15-ikén este majdnem szerencsétlenül járt. Vég Artur társulati igazgató-főmérnök este 8 óra tájban rosszul lett és ismerősei dr. Talányiért küldötték kocsit, hogy a beteghez siessen. A főorvos kocsira is ült, azonban a Betekintsnél a kocsi nekiment a műút szélén levő karónak, a lendülés dr. Talányit kivetette a kocsiból, a kocsi pedig izzé-porrá tört. Jó félóra telt bele, a míg főorvosunk magához tért és a Betekintsből elősiető emberek kísérték lakására. Dr. Talányi Ottónak most már semmi baja nincs, úgy, hogy a beteget látogatását is végezheti.

— **A korhányi kereszt.** Az ifj. Szabó Imre által emeltetett kőkeresztet már felszentelték nagy ünnepek között. A váci püspök a kereszt alapítólevelét a napokban küldötte le ifj. Szabó Imrénak. Az alapító levél dicséri az építető áldozatkészességét, vallásos buzgalmát és a püspök kegyesen fogadja a híhű Szabó alapítványát. Az alapítólevelét így hangzik:

3863—1911. D. a. J. Kr. Ifj. Szabó Imre ájtatos alapítványa harang és kereszt fentartására.

Ifj. Szabó Imre, a kunszentmártoni róm. kath. egyház buzgó híve 500 koronát fizetett le minden levonás nélkül ezen váci egyházmegyei Főhatósága útján a kegyes alapítványok váci központi pénztáránál azon vallásos kíváncsival, hogy ezen örök alapítványul szolgáló összeg kamataiból a tiszakürti öreg korhányi szőlőben a saját birtokán általa felállított utikereszt-harangláb fentartási, kisajátítási s esetleg teljes megújítási költségei fedeztessenek,

Ezen ájtatos alapítványt, Mi Rendszerinti Püspöki Joghatalmunknál fogva az alapító, mint a községbeli hívek lelki üdve s épülésére és az örök Isteni Fölség nagyobb dicsőségére ezennel elfogadjuk és jóváhagyjuk, rendelvén az Urban, hogy az alapítványi összeg esedékes kamatai évenként a cibakházai plebános kezéhez kiadassanak.

Kelt Vácon, 1911. év október hó 7. A megyés püspök ur önmagyméltósága helyett: (P. H.) Motesiczky János s. k. ált. püspöki helynök.

— **Esküvők.** Péntek Szeréna áll. isk. tanítónőnek tegnap délután esküdtött örök hűséget Bablana Lajos járásbírói irodatiszt.

Halász Imre kereskedő leányát, Mariskát, ma délután vezetett oltárhoz Marik Sándor.

Kiss Elek kunszentmártoni gazdálkodó pedig f. hó 24-én d. e. 9 órakor tartja egybekelési ünnepélyét Endrődön Hunya Irénkével.

Cs. Molnár Lajos f. hó 25-én, délelőtt 10 órakor esküszik örök hűséget Szolnokon Lading Apolóniának.

— **Tanácsos választás.** Kunszentmárton község képviselőtestülete 1911. október hó 17-én rendkívüli közgyűlést tartott, hogy a Lengyel Balázs lemondása folytán megüresedett tanácsosi állást betöltse. A II-ik tanácsosi állásra két pályázó volt: Papp Antal és Kovács S. József. A képviselőtestület mindkettőt jelölte a tanácsosi állásra. A polgárok Papp Antalt választották meg közfelkiállással II-ik tanácsossá, ki a hivatali esküt azonnal le is tette a képviselőtestület előtt.

— **Névváltoztatás.** A m. kir. belügyminiszter megengedte, hogy Csiba Antal és kiskoru gyermekei Miklós és László vezetéknévüket „Toldi“-ra megváltoztassák.

— **Itt a kolera.** Akármilyen óvatosság vagyunk, akárhogy védekezünk a kolera ellen, ha nem is a mi hibánkból, de a másokból, mégis csak behurcolják azt hozzánk. Kunszentmártonból 80 munkás ment ki Szerbiába Szendrőre, hol kiütött a kolera. A munkások magukra voltak teljesen hagyatva, orvos kéthetenként látogatta őket, patikaszert nem kaptak, élelmésük rosz volt és így nem csoda, hogy a kolera terjedt a munkások között. Munkásaink megijedve a kolerától, haza kíváncsítottak, miután közülök három meghalt. A vállalkozó 23-at el is bocsájtott. Most jön a magyar közigazgatás. A munkások utaztak szép Magyarországra, mintha nem is koleravészes helyről jönnének. Szegeden kiszálltak, elmentek kávéházakba jó hazai feketét és egyebet inni, utközben kiszálltak Vásárhelyen is, itt is meglátogatták a borméréseket. A szentesi álmolás főnök — mikor az utasok oda érkeztek — intézkedett, hogy külön kocsiban szállítsák őket Kunszentmártonba. És mindez az 1911. évben történt. Kunszentmártonban dr. Talányi Ottó főorvos fogadta a munkásokat, kiket a járvány kórházban helyezett el megfigyelés végett. Eddig semmi gyanu sincs, hogy a munkások között kolera beteg lenne. A tegnapi nap folyamán 52 munkás érkezett, kiket szintén a járvány-kórházba helyezték el megfigyelés végett. — Milyen gyors a kolera terjedése és a hatóságok mégis milyen könnyen engedik felügyelet nélkül a fertőzött vidékekről az embereket haza jönni. Ha így csinálunk, nem ér semmiféle rendelet, hanem pusztulunk, veszünk.

— **Mozi.** Itt az ősz, itt a mozi szezonja. Mozistáink gyönyörű képekkel kezdtek meg előadásaik sorozatát, mit a közönség méltányol is, amennyiben minden vasárnap teljesen megtölti a Körös Szálló nagytermét. Minden képet zajos tapssal fogad a közönség, mi a mozisták jó izléséről és arról tesz tanuságot, hogy kiváló gonddal állítják össze az egyes esték műsorát. Legközelebb szombaton este is lesz előadás, mi újdonság lesz Kunszentmártonban. Két-három felvonásos darabok kerülnek előadásra felolvasás mellett. A darabok történelmi és drámai tárgyauk, melyeket a leghiresebb francia színészek és színésznők, valamint a kinematografia terén eddig legnagyobb sikert elért — Aszta Nilsen — a koppenhágai kir. színház tagjai játszanak meg. Ezen előadások fölötté élvezetesek és már is nagy az érdeklődés iránta Kunszentmártonban. Azt hisszük, két hét múlva megkezdődnek ezen előadások. A mai előadás műsora a következő: 1. Norvég tenger (természetes), 2. Automobil szék (komikus), 3. Oroszlánok karmai között (vadászat, természetes), 4. Az új szo-

balány (kacagató), 5. Kávé jour (komikus), 6. Csintalan gyermekek (komikus), 7. Londoni állatkert (természetes). — Vasárnaponként két előadást tartanak.

— **Mulatság a kecskeméti járára.** Tegnap este zajlott le a Körös szőlőben a kecskeméti károsultak járára rendezett mulatság, mely a várakozáson felül a legjobban sikerült. Ott volt Kunszentmárton és a környék egész intelligenciája. A fényesen sikerült mulatság a reggeli órákban ért véget. A mulatság lefolyását jövő számunkban részletesen közölni fogjuk.

— **A turkeve—kisújszállási vasut.**

A kereskedelmi miniszter a turkeve kisújszállási vasut előmunkálataira Turkeve város részére engedélyt adott. Ebből kifolyólag a város polgármestere a Magyar vasúti forgalmi részvénytársasággal bocsátkozott tárgyalásokba. A részvénytársaság hajlandó kiépíteni az új vonalat és átvénné a mezőtúr—turkevei helyiérdekű vasutat is, ha az új vonal építési és berendezési tőkájének megállapított harmincöt százaléka az érdekelt három város, t. i. Turkeve, Kisújszállás és Mezőtúr összesen kétszáz ezer korona értékű törzsrészt nyújt. Az új vonallal a rég óhajtott püspökladányi, aradi és orosházi vonalak kapcsolódását érnék el és ezzel mind a három város gazdasági föllendülését is.

Tüzoltó-nap. A magyarországi tűzoltószövetség a Tüzoltó Otthon céljaira a f. év szeptember havában belügyminiszteri engedéllyel és hatósági támogatás mellett az ország egész területén gyűjtést rendezett. Kunszentmárton köztség előjárósága a Kunszentmárton község közönsége részéről ezen igazán nem és jótékony célra hozzá befolyt szives adományokról, melynek összege éppen 50 koronát tesz ki, a következőkben ad számot. Adakoztak: N. N. 1 k. N. N. 2 k. Markovits Ármin 60 f. Ádám Ignác 1 k. Fgy. Tóth Károly 1 k. Lukács Andor 2 k. Dévai Jenő, Schreiber Izidor, Róth Izsó, Gyóllai Lajos, Herz Sándor, 1—1 k. Schiffer Jakab fiai 2 k. Weisz Jakab, Klein Adolf, Garay György 1—1 k. Greif Mihály 60 f. Pozderka testvérek 1 k. Klein testvérek 1 k. S. Kovács István 60 f. Bozók Álmos 1 k. Dr. Barua Domokos 1 k. özv. Király Béláné 1 k. Sipos Béla 40 f. Popovits Gábor 1 k. Nagy Sándor 60 f. Wolf Dezső, Paróczai Mátyás, Biró István, 1—1 k. id. P. Nagy Sándor 40 f. Hemola Rezső 60 f. Dr. Orosz Endre 2 k. Kovács János 50 f. özv. Fazekas Mátyásné 1 k. Berta József 1 k. Hürkecz László 1 k. Becsák Kálmán 20 f. N. N. 40 f. Teksztörizs János 30 f. Hegedüs Máté 40 f. Örsy Pál 20 f. Herczeg János 1 k. Berta József 30 f. Kocsis N., Oláh András, Benkó Mihály, Samu János, Hladics Józsefné, Molnár Jánosné, 20—20 f. özv. Kaszab Dezsőné 10 f. Zsárta Mihályné, 30 f. Gyűjtöttek: Lebovics Mór 4 k. 30 f., özv. Sipos Kálmánné 6 k.

— **Epilepszia ellen** sokféle gyógyszer van forgalomban. Bizonyos azonban, hogy ahány epilepsziás beteg van, annyi féle a betegség változata, ami természetes is, tekintettel arra, hogy az egyes betegek mennyire különböznek egymásról nemre, korra és testalkatra nézve. Ebből önként következik, hogy csak oly gyógymód eredményezhet tartós gyógyásikert, mely minden egyes betegnek egyéni természetéhez alkalmazkodik. E követelménynek az a gyógymód felel meg leginkább, melyet a hirneves specialista orvos dr. Szabó B. Sándor honosított meg, a mely több ezer esetben fényesen bevált és a szakirodalom részéről is elismerő méltatásban részesült. E gyógymód azért oly nagy értékű, mivel az epilepszia gyökeres gyógyítását teszi lehetővé, mit a gyógyult esetek nagy száma is bizonyít. Gyógyulást keresők forduljanak felvilágosításért dr. Szabó B. Sándor orvosi rendelő intézetéhez (Budapest, V. Nagykörön utca 13.)

— **Székely Mihály Szentesen.** Mint biztos forrásból értesülünk, Székely Mihály szarvasi születésű kiváló aviatikusunk a mai napon Szentesen felszáll repülőgépen. Székelyt nagy érdeklődéssel várják odaát Szentesen.

— **Gyilkosság a szőlőben.** Még a múlt héten történt a tiszakürti nyomási szőlőkben, hogy Turcsi Imre és Jakucs József napszamosok összeszólalkoztak, majd összeverekedtek. Turcsi aztán úgy találta halántékán vágni Jakucsot, hogy az összeesett és rövid kínlás után meghalt. Jakucsnak hét árva maradt.

A természetes **Ferencz József**-késérőviz Középeurópa összes elismert gyógyvizei közt oldó és hashajtó sokban a legértelmesebbnek bizonyult. Hatása tehát kisebb adagok — átlag fél borospohányi — élvezete után nagy biztonsággal bekövetkezik. A valódi Ferencz József-víz különös figyelmet érdemel, mert az emésztő szerveket semmiféle módon nem rontja, mint az a legtöbb hashajtó pirulánál és tinktúránál és különféle elnevezésű titkos szernél megtörténik, amilyent laikusok a saját nagy kárukra használni szoktak. Kipróbálták a budapesti és kolozsvári m. kir. tudom. egyetemi klinikák tanárai is, mint Korányi, Purjesz, Tauffer és még sok más európai hírv. tudós. — **Kapható** gyógytárakban és fűszerkereskedésekben. **A Szétküldési-Igazgató-ság** Budapesten.

— **Drágul a kávé.** Egy bécsi lap értesülése szerint a kávékereskedők körében a kávé negyedikilogrammonként 10 fillérrel való felemelését tervezik.

— **A tüdővészről.** A József királyi Herceg Szanatórium Egyesület országsszerte rendezendő gyűjtés alkalmából a József Szanatórium igazgató főorvosa Geszti József dr. igen szerencsés módon egy kis alkalmi ismeretést irt a tüdővészről, mely népszerű modorban az összes tudnivalókat tartalmazza. Nem győzzük eléggé hangsúlyozni, hogy ilyen művecskének a nép körében való terjesztésével mennyit használhatunk az ügynek. Hiszen senki se olyan naiv, hogy elhiggye, hogy a fél millióra tehető tüdőbeteg valamennyiét gyógyító házba tehetné. De ez nem is szükséges, ha a profilaxis efféle munkák bőséges terjesztésével résen áll. Ugy értesülünk, hogy az egyesület halála némi jelűl ingyen osztogatja ezt az okos művecskét azoknak, a ki a halottaknap koszoruból emberbaráti alapukban nem sajnálják egy virágszal árát áldozni. Megyénkben a gyűjtés a járási főszolgabíró nagy lelkesedéssel indították meg és ugyancsak sok helyen alakul hólgyeink buzgóságából gyűjtőbizottság. Az bizonyos, hogy vármegyénk az egy virágszal gyűjtésben ugy a mint a múltban, most is kiveszi a részét.

— **Öngyilkos asszony.** Mindenki ismerte Csépan Dombi Lajosné, aki általános ismeretségét az ital által szerezte meg magának. Valamikor jobb napokat látott Dombiné, de az ital tönkre tette ugy vagyoniilag, mint szervezeteileg. A züllés útjára lépett. Nap-nap után ivott és a jószívű emberek kenyerén tengette életét. A héten is sorra járta azon ismerőseit, akik még segítették és bejelentette, hogy ugy elmegy honnan sohase tér vissza. El is ment szegény Dombiné asszony, de csak addig, mig a szőke Tiszát el nem érte. Ott vissza nézett még egyszer faluja tornyára és belevetette magát a szőke Tisza habjaiba, ahonnan csak a halászhok huzták ki Dombiné hideg tetemét.

— **Birtokváltások.** Október hó 14-től október 21-ig a kunszentmártoni kir. járásbírószék telekkönyvi osztályánál a következő birtokváltások jegyzettek be: Bablana Lajos és neje megvette Kántor Mihály és neje házát 3600 koronáért, Tigyi József és neje megvette Mátrai Nándor házát 3531 koronáért, Talmácsi Balázs megvette Tigyi Balázs, József és István földjét 2800 koronáért, Fgy. Tóth István megvette Fgy. Tóth Lajos, Romana és Ibolya házát 6000 koronáért, Fgy. Tóth István megvette Szabó József házhelyét 318 koronáért, özv. Kuna Józsefné megvette Szalai Zsigmondné házát 5700 koronáért.

— **Nyilvános elszámolás.** A Jaksori tanyai iskola területén egy harang és kereszt felállításához szükséges összeggel hozzájárultak: ifj. Oláh István, Cseuz Kálmán, Kovács Kálmán, L. Kovács Mihály, Sulyák Julianna és gyermek, László Pál örökösei, Gyóllai Antal, Balla B. Mihály, Turcsányi Gáspár, Pozderka Péter, Józsa Imre, Turcsányi József, Hegedüs Mihály, Ficsór Imre, ifj. Kurucz Mihály, Szilák Antal, Szarvák Imre, Devánszky László, Kiss Veronika, Devánszky Gáspár, Andracsik Ilona, Berta Sándor, Kiss Imre és neje, Balla Kálmán, 2—2 kor. Sulyák Julianna és gyermek. 1 k. 80 f. Kovács Elek 1 k. 50 f. Farkas Pál, Kiss László, Hegedüs Györgyné, Dósa Lajos, Molnár Vincéné, Habranyi András, Kövesdi Károly, Cseuz Demeter, ifj. Benke József, Barna Mihály, Szöllősi Mátyás, Halász Anna, Kiss Péter, Kiss Péterné, Bozsik Gábor, Benke Ferenc, Kiss József, Harangozó Borbála, Kiss Albert Pál és neje, K. Kiss András, özv. Lazi Györgyné, Kiss Mária, özv. Kurucz Józsefné, özv. Kurucz Istvánné, Ecsédi Imre és neje, özv. Szarvák Istvánné, Szarvák Miklós, Szabó Ignác, Bense Heléna, Józsa Bertalan, Lazi István, K. Kiss István, özv. László Imréné, Pásztai Albert, ifj. Molnár Ferenc, Tóth János, Hegedüs László, Szabó Ferenc, Kézsmárki Ignác, Talmácsi Márton, Kiss Ignác, Seres P. János, Samu László, Biró Elek, B. Hegedüs János, Doba Pál, Papp Ilona, Kiss Antal, Martikányi István, Hegedüs József, Závodni János, özv. Kocsis Lászlóné, Hegedüs Ignác, özv. Szabó Mihályné, Kiss András, özv. Benke Józsefné, Kiss László, Fazekas Gáspár, M. Tóth Balint, Kutricza József, F. Biró Pál, Molnár János, idb. Mikus István, Gulyás Károly, L. Kovács Huszár Marczel, Szécsi József, D. Olasz Elek, ifj. Benke Ferenc, Szabó József tanító, H. Hegedüs Imre, Fazekas József, Pozderka János, H. Hegedüs Antal, H. Hegedüs Mihály, Nagy Imréné, Lenge László, Talmácsi József, Kovács László, özv. Császár Ferencné, Gulyás Erzsébet, Nálhi István, Tóbiás Károlyné, Devánszky Andrásné, Szalai Zsigmond, Gulyás Elek, Józsa Károly, F. Szabó Mihály, Balla N. Péter, Berta József, Szabados József, Gácsi János, Biró József, Habranyi Pál, dr. Józsa Gyula, Kardos Lukács, Molnár Györgyné, Dósa Erzsébet, Pozderka Miklós, Ecsédi András, Czecező József, Kurucz Elek, Dékány György, Samu Lajos, Mikus Mihály, Benke József, Talmácsi Balázs, Szabó András, Busai Ferenc, Tóth Apollónia, Busai Ferenc, Kovács Péter, Kovács Kálmán, Busai Mihály, Kovács Ilona, Szarvák Julianna, Tóth Ilona, Kukonka István, 1—1 k.

— **Kivonat az anyakönyvből.**

Kunszentmártonban 1911. október 15-től október 21-ig születtek: Balla Erzsébet, Kiss Elek, Kiss Erzsébet, Nagy Ferencz, Balla Erzsébet, Csik Sándor, Dajka Kálmán, Berta Péter, Magyar Borbála, Dobos Ilona. — Házasságot kötöttek: Dr. Székely Farkas és Doba Ilona, Závodni István és Zányi Gizella, Berta György és Felföldi Anna. — Elhaltak: Lazi Mihály 1 hónapos, Antal Ilona 5 éves, Árvai Boldizsár 9 hónapos.

3404—1911.

Hirdetmény.

Kunszentmárton község előjárósága ezennel közhírré teszi, hogy a község tulajdonát képező

vásári helypénzszedési jogot

1912. év január 1-től 1914. év december hó 31. napjáig terjedő 3 egymást követő évre 1911. év november hó 6. napján d. e. 11 órakor Kunszentmárton község közházának tanácsstermében nyilvános szóbeli árverés útján haszonbérbe fogja adni.

Kikiáltási ár 4000 korona. Az árverezni szándékozók az árverés megkezdése előtt a kikiáltási ár 10 százalékat, vagyis 400 koronát az árverést tartó bizottság kezeihez bánatpénzül készpénzben lefizetni tartoznak.

A részletes árverési feltételek a főjegyzői hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kunszentmárton, 1911 október 18.

Fazekas s. k.
főjegyző.

Gergulics s. k.
főbíró.

WOLF DEZSŐ KÖNYVNYOMDÁJA KUNSZENTMÁRTON.

MINDENMŰ
ÜZLETI LEVÉLPAPIROK,
BORITÉKOK, SZÁMLÁK,
MEMORANDUMOK
BÁLI ÉS LAKODALMI
MEGHIVÓK,
NÉVJEGYEK, ELJEGYZÉSI
ÉRTESÍTÉSEK
LEGOLCSÓBB ÁRON KÉSZÜLNEK

WOLF DEZSŐ
KÖNYVNYOMDÁJÁBAN
KUNSZENTMÁRTON.
IZLÉSES MUNKA. ◻ GYORS SZÁLLÍTÁS.

Új cipész üzlet.

Alulírott tisztelettel értesitem Kunszentmárton nagyrészt közönségét, hogy helyben, **Weisz Ignác Mátyás-király-utcai házában** (polgári iskola mellett) egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

cipész üzletet

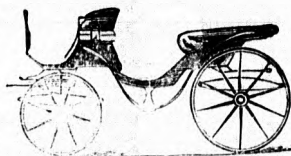
létesítettem. Amidőn erről a mélyen tisztelt közönséget értesitem, — **kifogástalan, tartós, jó és olcsó** cipőim előállításáról kezeskedem. Kérem a n. é. közönség szíves támogatását.

Tisztelettel
Szanda Antal
cipész.

MEZEI EGEREK

tökéletes és biztos kipusztítására legjobb az év-tizedek óta sok magyar és külföldi uradalomban, gazdaságban, állami telepeken kintünő sikerrel használt labdacacs alakú **EGER-MÉREG**. Egy holdra 1-2 kg. elég. 100 kg. ára 90 korona. 5 kg.-os láda 6 korona. — **SIPÓCZ ISTVÁN** gyógyszerész Pécs (Baranya m.) A megrendeléshez **hatósági engedélyt** kérek mellékelni.

Karsai Ferenc

kovács mester

Kunszentmárton, régi posta-utca

Készít minden fajtájú hintókat és féderes kocsikat.

Több évi, nagyobb kocsigyárakban szerzett, tapasztalatai folytán ajánlja magát uraságok és magánosok figyelmébe.

JAVÍTÁSOKAT elfogad.

Ugyszintén elvállal mindenféle gazdasági szerszámok készítését is.

Hívásra bárhol megjelen.

3404—1911.

Hirdetmény.

Kunszentmárton község előjárósága ezennel közhírré teszi, hogy a

placi, a körösi kikötő és rakodóhely helypénzszedési jogát

1912. év január 1-től 1914. év december hó 31. napjáig terjedő 3 egymást követő évre 1911. év november hó 6. napján d. e. 10 órakor Kunszentmárton község közházának tanácsstermében nyilvános szóbeli árverésen haszonbérbe fogja adni.

Kikiáltási ár 4000 korona. Az árverezni szándékozók az árverés megkezdése előtt a kikiáltási ár 10 százalékat, vagyis 400 koronát az árverést tartó bizottság kezeihez készpénzben lefizetni tartoznak.

A részletes árverési feltételek a főjegyzői hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kunszentmárton, 1911 október 18.

Fazekas s. k.
főjegyző.

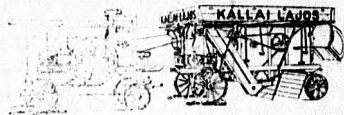
Gergulics s. k.
főbíró.

„A köztudatba ment át”
hogy csakis

Kállai LAJOS

motorgyára

Budapest, VI., Gyár-utca 28. sz.

szállítja

teljes jótállás mellett a leghirvesebb motoreszközöket.

Saját érdekében kérjen minden gazda disz-főárlapot, melyet ingyen bérmentve küld a gyár!

Fontos figyelmeztetés!

Kállai Lajos hirneves motorgyára nem tévesztendő össze
más Kállai nevű cégekkel!

Olcsó tűzifa!

Elsőrendű bükkhasábfa (görcs- és rothadásmentes) a Körösparton eladó. Betekintsi gőzmalom és gőzfűrés.

MILLIÓK
használgják

Köhögés

rekedtség, hurut, elnyálkásodás és és szamárköhögés ellen a **KAISER-féle**

Mell-karamellákat

a Három fenyő védjeggyel.

6050 köszönő- és hálalevél magánosoktól és orvosoktól.

A legkülönlegesebb, legizletesebb bonbonok.

Csomagonként 20 és 40 fillér.

Dobozonként 60 fillérért kapható:

Lukács Andor
gyógyszertárában, piactér.

Fixfizetés

és magas jutalék mellett alkalmazunk vidéki ügynököket sorsjegyek részletfizetésre való eladásához. — Havonként elérhető jövedelem 300—600 korona.

Hecht bankház részvénytársaság
Budapest, Ferenciek-tere 6.

Cserépkályhákat

A legszebb kiállítás és kitünő fűtőképességért kezeskedem. — Jó munka és versenyképességért számos arany és ezüst éremmel kitüntetve. Kályháim vételkötelezettség nélkül megtekinthetők.

Bozsik Kálmán, cserépkályha és majolika edénykészítő
Kunszentmárton, Kerületiház-utca 49. szám.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

Réthy-féle pemetefü cukorkáknál!

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan Réthy-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van. Az eredetinek minden egyes darabján rajta van a Réthy név 1 doboz ára 60 fillér. Mindenütt kapható.

Csak RÉTHY-félét fogadjanak el!

TABA JÁNOS

asztalos mester tisztelettel értesíti a nagy közönséget, hogy

asztalos műhelyét

saját házába, a Zsinor-utca 328. sz. alá helyezte át, Halász boltos ur szomszédságában.

Pénz.

Felhívjuk a földbirtokos urak szíves figyelmét

4 és 4 1/2 százalékos

alapkamatu törlesztéses kölcsönre, mi földbirtokra igen kedvező feltétellel és fizetési módzatokkal lesz engedélyezve, **régebbi drágább kamatu** kölcsönöket átcserejljük, conventálunk bélyegmentesen törlesztéses kölcsönre.

Felvilágosítást díjmentesen adunk.

Trencsényi és Heller

központi jelzálogbank és váltóüzlet, **SZOLNOK**, közvetlen a személypályaudvar közelében.

Értesítés.

AKI kevés pénzért kitűnő minőségű és szakszerűen készített **agyagkályhát** akar venni, az forduljon **Tóth András**hoz, az állam által teljesen kiképzett agyagkályha készítőhöz, aki a legnagyobb szakismerettel készít mindennemű

kályhákat

az ország más vidékéről hozott agyagból, nem pedig helybeli sárgaföldből.

Az általam készített kályhák t-vevőim kívánsága szerint lehetnek oszloposak, párkányosak, diaboló, vagy ötsarkuak. A tűzszekrényeket samott téglából készítem, fa, kőszén, vagy kokszt tüzelésre.

Az összeállításnál a csempéket hajszál fugokra csiszolom. Készítményeim kiválósága és versenyképessége mellett az is tanuskodik, hogy az állami agyagipari szakiskola elvégzése után mint előmunkás dolgoztam Budapesten a világhírű Zsolnai-féle és Grübel-féle gyárakban. Kívánatra készítményeim csempéit készítséggel mutatom be megtekintés végett vétel kényszer nélkül.

Tisztelettel
Tóth András
kályhás.

Kunszentmárton és vidéke n. é. közönsége körében még mindig sokan vannak, kik nem bírnak tudomással arról, hogy Kunszentmártonban rövid idő óta egy mai kor igényeinek teljesen megfelelő

sirkőraktár és kőfaragó-műhely

létezik.

Dusan berendezett raktáramban mindennemű és alaku bel- és külföldi **granit, márvány és homokkő** anyagból készült mindenféle alaku **sirkővek 10—2000 koronáig** nagy választékban vannak.

Ezenkívül felvállalom a **sírboltok előállítását sírszegélyeket vasrácsoszáttal** vagy annélkül, valamint a **sirkőveknek temetőbeni felállítását**, úgy helyben mint vidéken a legnagyobb pontosság mellett, saját felelősségemre igen szerény áráért.

Főtörökvésem oda irányul, hogy nálam a munka úgy kivitelben, valamint tartóságában és a lehető olcsó árban úgy a fővárosi, valamint bármily vidéki hasonlítottal a versenyt szilárdul kiállhassam.

A temetőben levő síremlékekre vésések és aranyozások, valamint régi márványkövek újra fényezését jutányos árban elvállalom.

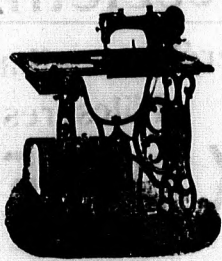
Végül van szerencsém b. figyelmébe hozni, miszerint kívánatra személyesen dus mintáimmal és bővebb értesülés végett saját költségre megjelenhetek anélkül, hogy azért legcsekélyebb megtérítést igényelnék.

Magamat becses pártfogásába ajánlva vagyok kiváló tisztelettel

PÁL ISTVÁN, kőfaragómester.

Két drb 4 méteres vas-sin eladó.

Cim a kiadóhivatalban.

HAZUG

hirdetésekre ne hallgasson, mint mélyen leszállított árak és más egyéb hazugságok, mert mindenki tudja, hogy a legjobb

varrógépek és kerékpárok

legolesőbb árban

Ország Lipót

kizárólagos varrógép és kerékpár raktárában szerezhetők be

KUNSZENTMÁRTON, (Vasut-utca, az ipartestülettel szemben, 6 évi jótállás mellett. Kényelmes havi és heti részletfizeté

Pliissirozások minden nagyságban készíttetnek.

CSÉPLŐKÉSZLETEK.

A legújabb rendszerű **benzin, nyersolaj- és gőzüzemű cséplőkészletek, malomberendezések és alkarészek**, mindennemű **mezőgazdasági gépeket** szállítunk, azoknak kifogástalan üzeméért a legmesszebb menő felelősséget evállaljuk.

Malmok átalakítását, szak- **hengerek** rovátkolását és csiszolását

elvállaljuk, ugyszintén mindennemű **gazdasági gépek** gyors és megbízható

javitását, **gőzkazán falrepedés és egyéb bármily öntött és kovácsol tárgyak autogén-forrasztását. Csereüzleteket előnyös feltételek mellett kötünk. Olcsó árak és kedvező fizetési feltételek mellett. Árjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk**

Egyben felhívjuk a földbirtokos urak figyelmét az általam készített tizedes és százados mérlegekre, ugyszintén elvállaljuk bármilyen mérleg javítását és újra hitelesítését.

Trencsényi és Heller

SZOLNOK,

malomépitészet, gazdasági gép és mérleggyár.

Dévai Jenő

órás, ékszerész, látszerész, varrógép és kerékpár nagy raktára
Kunszentmárton, piactér, a gyógyszertár mellett. Fióküzlet: Öcsöd, Békésmegye

Értesitem a nagyközönséget, hogy Kunszentmártonban a piactéren levő óra és ékszerüzletemet tetemesen megnagyobbítva, abba nagy

VARRÓGÉP-RAKTÁRT

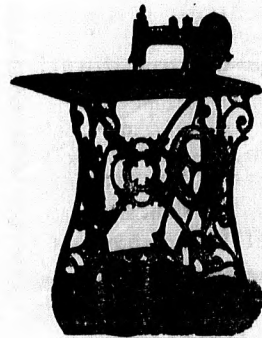
létesítettem. Raktáron tartok óriási választékban

minden újabb, modern szerkezetű

varrógép és kerékpárokat,

de csakis a

a legfinomabb gyártmányokat, úgy, hogy minden gépért

több évi írásbeli jótállást vállalok.

➔ Kényelmes részletfizetés! ➔

Mindennemű varrógép és kerékpár alkatrészeket a gyári áron árusítok. Tölcséres és tölcsérnélküli

GRAMOFONOK ÉS LEMEZEK

állandóan raktáron vannak.

Lemezek darabja 3 korona. 10 drb vételnél 1 drbot ingyen adok

Jegygyűrűk

és mindenféle legdivatosabb

menyasszonyi ékszerek

óriási nagy választékban olcsó áron kaphatók.

Arany-, ezüst-, acél- és nikkel-órák dus választéka.

Mindenikért 2 évi jótállást vállalok. Mindennemű javítások elfogadtatnak.

Szemüvegek orvosi receptre is kaphatók.

Valódi tajtékpipák a legolcsóbb áron.

Veszek és becserelek régi aranyat és ezüstöt.

Tisztelettel

DÉVAI JENŐ.